

Socialförsäkringsutskottets yttrande

1981/82: 1 y

över proposition 1981/82: 10 om ändrade avdragsregler för egenavgifter, m. m., jämte motion

Till skatteutskottet

Skatteutskottet har genom beslut den 7 oktober 1981 berett socialförsäkringsutskottet tillfälle att yttra sig över dels proposition 1981/82: 10 om ändrade avdragsregler för egenavgifter, m. m., dels eventuella motioner.

Utskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen som direkt berör utskottets ämnesområde. Utskottet yttrar sig dessutom över motion 1981/82: 6 av förste vice talmannen Ingegerd Troedsson m. fl. (m).

I propositionen föreslås att förmåner och avgifter på grund av vissa ersättningar inte skall beräknas såvida ersättningarna inte hänförs till inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet. Detta gäller dels ersättningar under 500 kr. per år från en och samma arbetsgivare eller uppdragsgivare, dels ersättningar för tillfälligt bedriven verksamhet, som inte grundas på ett anställnings- eller uppdragsförhållande. Förslagen innebär administrativa förenklingar samtidigt som de kan antas få en mycket begränsad praktisk betydelse för den enskilde. Utskottet tillstyrker förslagen, som inte föranlett något motionsyrkande.

Gällande bestämmelser om beräkning av en försäkrads pensionsgrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning innebär bl. a. att kvittning sker av underskott i en rörelse mot överskott i annan rörelse och likaså underskott i en jordbruksfastighet mot överskott i annan jordbruksfastighet. Däremot kan kvittning inte ske mellan olika inkomstslag. Samma regler tillämpas vid beräkning av avgiftsunderlag för egenavgifter.

I propositionen föreslås att bestämmelserna om kvittning slopas.

Motionärerna i motion 1981/82: 6 begär att riksdagen dels skall avslå propositionen i denna del, dels besluta att de nuvarande bestämmelserna om kvittning vidgas till att gälla också förvärvskällor tillhörande olika inkomstslag. Enligt motionärerna innebär ett slopande av kvittningsbestämmelserna att en företagares eller jordbrukares möjligheter att komma till rätta med en, genom underskott i en verksamhetsgren, uppkommen besvärlig situation blir ytterligare urholkade. Dessutom blir företagare som har möjlighet att slå samman verksamhetsgrenarna också mer gynnsamt behandlade än andra vad gäller avgiftsuttaget. Motionärerna anser att nettot av den sammanlagda verksamheten bör ligga till grund för beräkningen av egenavgifter och att kvittningsrätten därför skall ökas i stället för slopas.

Motionen berör ensidigt de konsekvenser som ett kvittningsförbud får vid avgiftsberäkningen. Förslaget måste emellertid enligt utskottets mening bedömas även med hänsynstagande till att det medför en förstärkning av ATP-skyddet och till att det ger administrativa fördelar. Utskottet delar departementschefens uppfattning att det inte kan godtas att en försäkrads framtida pension begränsas genom möjligheter till kvittning vid beräkningen av den pensionsgrundande inkomsten. Utskottet föreslår sålunda att skatteutskottet bifaller propositionens förslag i nu nämnd del och avstyrker bifall till motion 1981/82: 6.

Stockholm den 3 november 1981

På socialförsäkringsutskottets vägnar

SVEN ASPLING

Närvarande: Sven Aspling (s), Maj Pehrsson (c), Helge Karlsson (s), Margareta Andrén (fp), Doris Håvik (s), Allan Åkerlind (m), Börje Nilsson (s)*, Ralf Lindström (s), Gullan Lindblad (m)*, Elis Andersson (c), Ulla Johansson (s), Arne Lindberg (c), Siri Häggmark (m), Arne Andersson i Gustafs (c)* och Lars-Erik Lövdén (s).

* Ej närvarande vid yttrandets justering.

Avvikande mening

Allan Åkerlind, Gullan Lindblad och Siri Häggmark (alla m) anför:

Propositionens förslag om förbud mot en kvittning av underskott i en förvärvskälla mot överskott i en annan förvärvskälla vid beräkning av pensionsgrundande inkomst och egenavgifter är enligt vår mening inte godtagbart. Vi anser i likhet med motionärerna i motion 1981/82: 6 att nettot av en försäkrads sammanlagda verksamhet bör ligga till grund för beräkningen av förmåner och avgifter. Skatteutskottet bör därför avstyrka propositionen i nu nämnd del samt förelägga riksdagen förslag till ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring av innebörd att kvittning av underskott mot överskott får ske mellan olika förvärvskällor, oavsett inkomstslag.